

ПРОТОКОЛ № 2/2025
засідання обласної координаційної ради
з питань утвердження української національної
та громадянської ідентичності

27 червня 2025 року о 12:00

Присутні члени обласної координаційної ради:

Костянтин
ЛОПУШАНСЬКИЙ	-	заступник начальника обласної військової адміністрації з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації, голова координаційної ради
Дмитро ТКАЧУК	-	голова громадської організації «Молодіжний інтеграційний центр», заступник голови координаційної ради
Сергій КОЗЛОВЕЦЬ	-	начальник Управління національно-патріотичного виховання, молоді та спорту Житомирської обласної військової адміністрації
Валерій
БАШМАНІВСЬКИЙ	-	завідувач кафедри журналістики, реклами та PR Житомирського державного університету імені Івана Франка
Тетяна БОЙКО	-	завідувачка відділу соціального та гуманітарного розвитку Поліського національного університету
Аліна
ГАРАСТОВСЬКА	-	начальник сектору організації служби освітньої безпеки Головного управління Національної поліції в Житомирській області
Василь ГРИБ	-	заступник директора департаменту – начальник управління оборонної роботи та фінансово-господарського забезпечення Департаменту з питань цивільного захисту населення та оборонної роботи Житомирської ОВА
Людмила ГУМЕННА	-	заступник начальника управління-начальник відділу молодіжної політики та національно – патріотичного виховання Управління національно – патріотичного виховання, молоді та спорту Житомирської ОВА
Ірина ДЕМБІЦЬКА	-	начальник Управління інформаційної

діяльності та комунікації з громадськістю
Житомирської ОВА

Олена ДЕНИСЮК	-	проректор з науково – педагогічної роботи та молодіжної політики Державного університету «Житомирська політехніка»
Людмила ЗАЛІЩУК	-	журналістка сайту «Житомир Щодня»
Ганна ЛУЖКО	-	начальник Служби у справах дітей Житомирської ОВА
Тетяна
ПАРФЕНТІЄВА	-	депутатка Житомирської обласної ради, членкиня постійної комісії обласної ради з гуманітарних питань
Тетяна ПОЛІЩУК	-	головний спеціаліст відділу молодіжної політики та національно – патріотичного виховання Управління національно-патріотичного виховання, молоді та спорту Житомирської ОВА
Юрій
САЛІМОНОВИЧ	-	заступник начальника Управління професійної (професійно – технічної), фахової передвищої, вищої освіти та інноваційної діяльності – начальник відділу професійної (професійно – технічної) освіти Департаменту освіти і науки Житомирської ОВА
Олександр РЕЦЬ	-	заступник начальника з психологічної підтримки персоналу – начальник відділу психологічної підтримки персоналу Житомирського обласного ТЦК та СП
Лариса СКАЛЬСЬКА	-	провідний інспектор сектору мобілізаційної роботи апарату Житомирської ОВА
Денис
СОКОЛОВСЬКИЙ	-	начальник Відділу з питань ветеранської політики Житомирської ОВА
Анна ТУШАК	-	заступник директора з виховної роботи ліцею № 23 міста Житомира імені М. Очерета

ВСЬОГО: 19 осіб

ЗАПРОШЕНІ:

Інна ВЕЛИЧКО – голова обласної молодіжної творчої спілки художників та мистецтвознавців;

Олександр ДЯЧУК - голова Житомирської обласної організації товариства сприяння обороні України;

Катерина ЛОЗИНСЬКА - членкиня молодіжної організації «Пласт-національна скаутська організація України» у місті Житомирі «Станиця Житомир»;

Надія ЮШКЕВИЧ – голова громадської організації «Молодіжна організація «Надія Є».

Заступники начальників районних військових адміністрацій, керівники структурних підрозділів міських, селищних, сільських рад Житомирської області відповідальні за реалізацію державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності.

Порядок денний:

1. Молодіжний простір «Вимір»: основні форми роботи з молоддю Житомирщини у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності.
2. Підсумки анкетування молоді для дослідження рівня сформованості української національної та громадянської ідентичності.
3. Роль інститутів громадянського суспільства у проведенні заходів військово - патріотичного та національно-патріотичного виховання в Житомирській області.
4. Функціонування координаційних рад з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності в громадах. Підготовка населення до національного спротиву

Розгляд питань:

1. *Молодіжний простір «Вимір»: основні форми роботи з молоддю Житомирщини у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності.*

СЛУХАЛИ: Дмитра ТКАЧУКА – голову громадської організації «Молодіжний інтеграційний центр», який зазначив, що Молодіжний простір "ВИМІР" - простір, де формується національна свідомість, активне громадянство та єдність поколінь.

Вже 5 років простір працює над тим, щоб молодь Житомирщини, зокрема молоді люди з числа ВПО, не просто адаптувалися до нових реалій, а ставали активними творцями українського майбутнього. Діяльність закладу спрямована на утвердження української національної та громадянської ідентичності, розвиток молодіжного лідерства, поширення історичної пам'яті й активної участі у житті громад.

Серед ключових проєктів:

– «Незламні постаті Житомирщини» та «Незламні постаті в історії України» - ініціативи, які формують гордість за українське коріння та шанобливе ставлення до

героїв нашої історії;

- виховні заходи, вікторини та історичні ігри для підлітків та молоді: «Незвідана Україна», «Вікторина Україна», «Іван Огієнко — наш земляк»;

- розвиток м'яких навичок та громадянських компетентностей через навчання «Soft skills в XXI столітті»;

- співпраця з Освітнім центром Верховної Ради України, щоб поглиблювати розуміння державності, демократії та участі молоді у прийнятті рішень.

У 2025 році представники молодіжного простору реалізували проєкт «Діалоги перемоги 2024», що об'єднав молодіжні ради Житомирщини задля зміцнення громадянського лідерства, стратегічного мислення та партнерства з органами влади. Молодіжні стратегічні сесії в Житомирі, Звягелі, Бердичеві та Коростені стали платформою для формування конкретних планів дій із розвитку молодіжної участі в громадському житті. Доповідач зазначив, що "ВИМІР" - це не просто молодіжний простір. Це простір, де народжується свідоме українське майбутнє.

ВИРІШИЛИ:

- Інформацію взяти до відома.

- Рекомендувати органам місцевого самоврядування:

- активізувати роботу з молоддю у діючих молодіжних просторах щодо проведення заходів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності;

- сприяти залученню молоді з числа внутрішньо переміщених осіб до участі у заходах у зазначеній сфері.

ЗА-19; ПРОТИ-0; УТРИМАЛИСЬ-0;

РІШЕННЯ УХВАЛИЛИ

2. Підсумки анкетування молоді для дослідження рівня сформованості української національної та громадянської ідентичності.

СЛУХАЛИ: Анну Тушак - заступника директора з виховної роботи ліцею № 23 міста Житомира імені М. Очерета, яка поінформувала про підсумки анкетування молоді для дослідження рівня сформованості української національної та громадянської ідентичності.

Спікерка зазначила, що анкета була розроблена як інструмент для вивчення рівня сформованості української ідентичності - як на національному, так і на громадянському рівні. Особливу увагу було приділено віковому розмаїттю, тому опитування передбачало участь переважно молоді, проте і доросле населення взяло участь, що дозволяє зробити ширший суспільний зріз.

Анкета складалася з п'яти тематичних блоків:

1. Базова інформація про респондента/респондентку (громада, вік, стать, освіта тощо)

2. Національна ідентичність (усвідомлення себе як частини української нації, мова, культура, символи).

3. Громадянська ідентичність (почуття приналежності до українського громадянства, сприйняття державних інституцій).

4. Цінності та переконання (свобода, гідність, справедливість, єдність, віра в перемогу тощо).

5. Практики та громадянська активність (волонтерство, участь у виборах, громадських ініціативах тощо).

У дослідженні взяли участь 902 респонденти. Анкетування проводилось онлайн, тому охопило переважно активних користувачів цифрових сервісів - здебільшого молодь, педагогічну спільноту, представників громадського сектору.

Анкета була поширена в межах територіальних громад Житомирщини. Найбільшу кількість відповідей отримали з:

- Житомирської – 51,7%
- Оліївської – 13,6%
- Глибочицької – 9,3%
- Новогувинської – 6,8%
- Високівської – 4,4%
- Тетерівської – 2,7%

а також частково - з інших громад регіону – 11,5%

Таким чином, результати охоплюють як міське населення, так і населення сільських та селищних громад, дозволяючи побачити картину різних середовищ.

Найчисельнішою віковою категорією стали респонденти до 18 років - їх понад 52%. Це учні та студенти, і саме їхня думка зараз особливо важлива, адже вони формують майбутній образ України.

Також у дослідженні взяли участь:

- представники вікової групи 18–24 роки- 22%,
- 25–35 років -11%,
- старші за 35 років - 14%.

Це дає змогу бачити не лише настрої молоді, а й зіставити його з позицією більш досвідчених учасників суспільного життя.

За гендерним розподілом бачимо, що:

- жінок серед респондентів - близько 70%,
- чоловіків - близько 30%.

Участь взяли як учні/студенти, так і люди з вищою освітою. Серед дорослих респондентів більшість мають: повну вищу освіту або базову/середню спеціальну освіту.

У підсумку - маємо досить різноманітну вибірку, яка дозволяє говорити не лише про формальні показники, а й про настрої, цінності та громадянську активність у різних вікових, соціальних і географічних групах.

Аналіз анкетування.

У блоці «Національна самоідентифікація» з'ясовували, наскільки сильно респонденти ототожнюють себе з українською нацією, культурою, мовою та історією, як вони емоційно ставляться до національних символів, і чи підтримують розвиток українського культурного простору.

Переважна більшість респондентів - 92,4% - пишаються тим, що є українцями. Це базовий і водночас ключовий показник національної ідентичності, який свідчить про глибоке внутрішнє відчуття приналежності до українського народу.

Більшість респондентів відчувають зв'язок з українською культурою

(78,3%), цікавляться історією України (74,7%) та позитивно реагують на національні символи (прапор, гімн, герб) - 69,5% відчують з ними емоційний зв'язок.

Також майже 78% опитаних заявляють про свою підтримку розвитку української мови та культури. Це означає, що культурно-мовна самоідентифікація має глибоке емоційне та ціннісне підґрунтя.

Приблизно дві третини респондентів (67,7%) регулярно або переважно обирають українські культурні продукти - музику, кіно, літературу чи інтернет-контент. Це важливий індикатор життєздатності національного культурного простору в реальному повсякденному житті.

Проблемні моменти та виклики:

найбільше розщеплення відповідей фіксується у сфері практичної культурної участі - лише 45,3% респондентів регулярно або переважно беруть участь в українських культурних або традиційних подіях, а 29,9% - не змогли дати чіткої відповіді. Це може свідчити про формальність або епізодичність участі в культурному житті;

водночас помітна значна частка невизначених респондентів у кількох ключових питаннях:

19,4% - не можуть сказати, чи надають перевагу українським культурним продуктам;

18,6% - не впевнені у власному емоційному зв'язку з національними символами;

15,1% - вагаються щодо підтримки мови й культури.

Така невизначеність може вказувати як на низький рівень залученості, так і на відсутність глибшого усвідомлення значення цих елементів національної ідентичності.

Також, хоч і нечисленна, але стабільна група респондентів (5–10% у різних пунктах) відверто не відчуває зв'язку з національними символами, подіями або продуктами культури. Це ознака ціннісної відстороненості або впливу альтернативного культурного середовища.

Пропозиції для посилення національної ідентичності.

1. Розширювати можливості для практичного залучення до культури: фестивалі, дні вишиванки, кінопокази, живі уроки історії, локальні ініціативи, пов'язані з традиціями громади.

2. Популяризувати сучасний український культурний продукт, особливо серед молоді - через TikTok, YouTube, музику, серіали, подкасти. Важливо зробити українське - стильним і «своїм».

3. Поглиблювати знання про історію та символіку України у зрозумілій, емоційній, сучасній формі - через інтерактивні формати, візуальні проекти, соціальні ініціативи.

4. Створювати простори для ідентифікації - у закладах освіти, громаді, онлайн-середовищі, медіа, де українська культура - не формальна, а жива, щира і включена в повсякденне життя.

5. Працювати з тією частиною, яка вагається або не проявляє активної позиції, - через діалог, особисті приклади, локальні історії успіху, зниження бар'єрів до участі.

У блоці «Громадянська ідентичність» вивчали, наскільки респонденти усвідомлюють себе як громадян України, розуміють свої права та обов'язки, беруть участь у суспільному житті та відчувають персональну відповідальність за розвиток держави й громади.

Дані свідчать про високий рівень громадянської самосвідомості серед опитаних. Переважна більшість:

- добре орієнтується у своїх правах і обов'язках як громадян України;
- визнає важливість дотримання законів;
- готова відстоювати свої громадянські права;
- вважає за потрібне брати участь у виборах.

Ці результати показують, що в основі світогляду респондентів закладено повага до державних інституцій, правових норм і демократичних механізмів. Також наявна позитивна декларація громадянської відповідальності - багато хто висловлює готовність захищати Україну у разі потреби.

Попри загальний позитивний фон, у відповідях виявляються системні слабкі місця. У значної частини респондентів помітна певна пасивність або невизначеність - особливо у питаннях:

- реальної участі в житті громади;
- інтересу до політичних та суспільних подій;
- впевненості у власній здатності щось змінити.

Близько 20–30% вагались або не змогли відповісти на ті питання, які потребують активної позиції: вплив на громаду, готовність діяти, участь у громадському житті. Це може свідчити як про низький рівень включеності у реальні процеси, так і про брак досвіду активної громадянської участі.

Пропозиції щодо покращення:

1. Розвивати активну громадянську позицію через практичні форми участі (учнівське/студентське самоврядування, волонтерство, дебати, локальні ініціативи).

2. Поширювати приклади реального впливу громадян на зміни у громадах - через історії успіху, публічні обговорення, відкриті зустрічі з активістами.

3. Створювати більше майданчиків для участі молоді в житті школи, громади, проектної діяльності.

4. Поглиблювати знання про механізми участі у демократичному суспільстві, зокрема - як працюють вибори, петиції, місцеве самоврядування, громадські слухання.

5. Формувати відчуття суб'єктності - «від мене щось залежить», «я маю голос», «я можу впливати».

У блоці «Цінності і переконання» досліджено, яких переконань дотримуються респонденти у питаннях культури, демократії, ідентичності та відповідальності за майбутнє країни. Ключовий акцент - на глибині внутрішніх ціннісних орієнтацій, готовності поділяти фундаментальні принципи сучасного українського суспільства та розумінні ролі власної позиції у майбутньому країни.

Переважна більшість респондентів вважають важливими українські традиції та культурну спадщину. Загалом понад 89% підтримали ідею збереження традицій і передачі їх від покоління до покоління.

Також понад 90% опитаних виявляють позитивне ставлення до культурного різноманіття України, що свідчить про толерантність і прийняття розмаїття як цінності.

Понад 82% респондентів погоджуються з тим, що кожен громадянин несе відповідальність за майбутнє країни. Це важливий показник зрілого підходу до громадянства.

Майже 86% визнають, що українська ідентичність важлива для єдності держави. Це особливо значуще в умовах воєнної агресії, коли питання єдності стає життєво критичним.

Понад 75% респондентів підтримують ідею європейського майбутнього України. Це свідчить про стабільну орієнтацію на європейські цінності, відкритість до модернізації та бажання інтеграції в демократичну спільноту.

У кожному з тверджень є помітна частка тих, хто вагається або не має чіткої позиції - зазвичай це від 7% до 17%.

Найбільше таких відповідей стосується питань:

підтримки демократії (17,3% «важко відповісти»);

європейського вибору (15,5%);

громадянської відповідальності (11,8%).

Помірний, але помітний рівень скепсису або незгоди щодо:

участі в демократичних процесах (5–7% не поділяють ці цінності);

віри в європейський курс (8,1% заперечують);

важливості української ідентичності (понад 3% - не погоджуються).

Хоча більшість схвально ставиться до демократичних цінностей, повна підтримка демократії була лише у 53% респондентів - найнижчий показник серед усіх тверджень. Це може свідчити про недостатнє розуміння суті демократії або втрату довіри до її механізмів.

Пропозиції щодо покращення ситуації:

1. Розвивати політичну грамотність і демократичну культуру:

провести відкриті лекції, дискусії або дебати на теми: «Що таке демократія?», «Які права має громадянин і як їх захищати?», «Чим європейські цінності відрізняються від авторитарних практик?»;

використовувати інтерактивні методи: рольові ігри (наприклад, «суд», «вибори», «громадські слухання»), симуляції, міні-проекти.

2. Створювати простір для обговорення цінностей:

ініціювати тематичні тижні або дні в закладах освіти/громадах (напр., «Тиждень демократії», «День прав людини»);

залучати представників місцевої влади, військових, волонтерів - людей, які можуть поділитися реальним досвідом дії цінностей у житті.

3. Підтримувати живу українську культуру в повсякденному житті:

організовувати локальні культурні події з акцентом на сучасну українську культуру - музику, кіно, гастрономію, креативну індустрію;

підтримувати ініціативи, які сприяють міжкультурному діалогу - події, що об'єднують носіїв різних українських культурних традицій (регіональних, етнічних).

4. Посилити комунікацію про цінності через соціальні мережі:

створювати короткі відео/історії/історії успіху про те, як цінності (довіра,

демократія, гідність) змінюють життя громад.

залучати до співпраці популярних блогерів та освітніх інфлюенсерів, які можуть донести зміст складних понять у простій формі.

У блоці «Практика і поведінка» вивчено, як національні переконання, ідентичність та громадянська свідомість виявляються у повсякденних діях респондентів - від мовних практик до споживчих звичок, участі в ініціативах та святкуванні національних подій.

понад 81% респондентів зазначили, що переважно або повністю спілкуються українською мовою, що свідчить про стійку україномовну поведінку та прийняття державної мови як особистої норми;

високий рівень підтримки виявлено у питанні святкування національних подій: 82,3% опитаних регулярно або переважно відзначають державні свята, що свідчить про включення до загальнонаціонального символічного простору;

понад 74% респондентів слідкують за новинами про Україну, що вказує на інформаційну залученість та актуалізацію внутрішньої ідентичності через контекст сьогодення;

відносно високу підтримку отримала позиція про надання переваги українським товарам: понад 67% учасників анкетування частіше обирають національного виробника.

Проблемні моменти та виклики:

поведінкові практики, які потребують зусиль або ініціативності, як участь у волонтерстві чи використання символіки демонструють нижчі показники:

лише 52,9% беруть участь у волонтерських або громадських ініціативах;

57,4% - активно використовують національну символіку;

у обох питаннях понад 20% респондентів обрали відповідь «важко відповісти», що свідчить про низький рівень залучення або невизначеність мотивації.

Значна частина респондентів демонструє коливання у споживчих звичках:

у питанні про українські товари - 21,7% вагаються, 10,8% прямо не підтримують;

це свідчить про неповну сформованість культурно-патріотичної споживчої поведінки.

Усе ще помітна пасивність у громадській діяльності: понад 19% прямо не беруть участі у жодних ініціативах, а 27% не можуть визначитись. Це вказує на брак внутрішньої потреби впливати на зміни через конкретні дії.

Пропозиції щодо покращення ситуації:

мотивувати до активної громадської участі;

запроваджувати доступні для молоді та дорослих волонтерські ініціативи на рівні громади чи закладів освіти;

підкреслювати реальні приклади впливу - як невелика ініціатива може принести користь (напр., екологічна акція, збір на ЗСУ, допомога літнім людям);

популяризувати українську символіку як частину повсякденності;

перевести символіку з «офіціозу» в повсякденний стиль - наприклад, через сучасні формати: брендування, дизайн одягу, мистецтво, цифрові продукти;

створювати інформаційні кампанії або флешмоби: «День з прапором», «Моя вишиванка - мій вибір», «Гімн на старті дня»;

посилити медіаграмотність і навички критичного споживання інформації;
заохочувати не лише до стеження за новинами, а й до аналізу джерел,
обговорення подій, написання коротких новин/думок у шкільних чи місцевих медіа;
стимулювати свідоме споживання українського;
впровадити проєкти на кшталт: «Купуй українське - підтримуй своє» в
освітніх або молодіжних середовищах;
проводити громадські або онлайн-ініціативи, де учасники знайомляться з
українськими брендами, продукцією, сервісами;
розвивати мовне середовище;
підтримувати мовні клуби, розмовні практики, обговорення фільмів, читання
книжок українською;
стимулювати звичку користуватись українською у соцмережах, чатах,
публічній комунікації.

У підсумку, дослідження доводить: покоління, з яким ми працюємо, має в собі
великий потенціал. І якщо дати йому голос, можливість діяти та приклад для
натхнення - цей потенціал переросте у справжню силу для громади, області та
країни в цілому.

ВИРІШИЛИ:

Інформацію взяти до відома.

Результати анкетування оприлюднити на сайті обласної та районних військових
адміністрацій, у соціальних мережах, засобах масової інформації.

Рекомендувати органам місцевого самоврядування, закладам дошкільної,
загальної середньої, професійної (професійно-технічної), передвищої та вищої
освіти використовувати результати даного опитування для планування виховної,
інформаційної та культурної роботи, створення регіональних програм, а також для
посилення мовної політики та громадянської освіти на основі реальних потреб.

ЗА-19; ПРОТИ-0; УТРИМАЛИСЬ-0; РІШЕННЯ УХВАЛИЛИ

*3. Роль інститутів громадянського суспільства у проведенні заходів військово -
патріотичного та національно-патріотичного виховання в Житомирській
області.*

СЛУХАЛИ: Інну ВЕЛИЧКО - голову обласної молодіжної творчої спілки
художників та мистецтвознавців, яка зазначила, що патріотизм - це почуття, в
основі якого лежить любов до духовних, культурних і матеріальних цінностей своєї
Батьківщини. Обласна молодіжна творча спілка художників та мистецтвознавців
реалізовує проєкти метою яких є:

підтримка та розвиток української національної культури;
відродження традицій українського народу;
збереження та популяризація традиційних видів мистецтв та народних
промислів, що притаманні Житомирщині;
збереження історичної пам'яті, що у свою чергу формує національну
ідентичність, сприяє усвідомленню себе як частини спільного історичного простору
та культури.

Громадською організацією створено культурно-мистецький центр «Поліська хата» у селі Городському Житомирського району. Це відреставрована хатина XIX ст., інтер'єр якої відновлено максимально до відповідного періоду її побудови. Зібрані предмети старовини (рушники, скатертини, посуд, меблі) створюють атмосферу музею української хати. Саме тут часто організуються фольклорні театралізовані народні свята, вечорниці, фестивалі, тематичні конференції, інформаційно-просвітницькі та освітньо-виховні заходи.

Серед ключових проєктів:

«Один день 33-го» до дня пам'яті жертв голодоморів ;

етно фестиваль «Житичі» та свято «Зажинки» - присвячені народним традиціям.

З початком повномасштабного вторгнення у Центрі почали проводити тренінги з тактичної медицини, психологічної стійкості. Організовували волонтерські акції для допомоги Збройним Силам України, долучилися до переобладнання шкільного укриття, щоб допомогти створити прекрасний простір для дітей.

СЛУХАЛИ: Олександра ДЯЧУКА - голову Житомирської обласної організації товариства сприяння обороні України, який ознайомив учасників засідання із діяльністю організації. Він зазначив, що Житомирська обласна організація ТСО України, як складова частина самостійної організації Товариства сприяння обороні України (ТСО України) була утворена 26 вересня 1991 року.

Основною метою діяльності Житомирської обласної організації ТСОУ є сприяння обороні України і підготовка членів Товариства до праці і захисту Вітчизни. Основними завданнями обласної організації ТСОУ є військово-патріотичне виховання населення, підготовка призовників з військово-технічних спеціальностей, підготовка для народного господарства кадрів масових технічних професій, розвиток військово-прикладних та технічних видів спорту.

До складу Житомирської обласної організації входить:

13 - підрозділів (районні, міські організації ТСОУ області);

17 - навчальних закладів (автомобільні школи).

Обласне Товариство проводить відповідну роботу щодо розвитку військово-прикладних та технічних видів спорту, а саме: радіоспорту, підводного спорту, картингу, мотоспорту, стрілецького спорту, автомобільного спорту та інші (близько 20 видів спорту).

Так, на чемпіонатах та кубках Європи та світу упродовж 2024 року завойовано 247 медалей, з яких 97 – золотих.

Із метою національно-патріотичного виховання молоді, формування патріотичної свідомості, національної гідності; готовності до захисту Батьківщини, у навчальних закладах обласною організацією ТСО впродовж січня-червня 2025 року проведено ряд заходів, а саме: години спілкування, уроки мужності, конкурси, фестивалі військово-патріотичної пісні.

У Хорошівській громаді проведено змагання з військово-прикладних видів спорту, приурочені трагічній даті початку повномасштабної війни в Україні.

У Звягельській та Баранівській громадах, в рамках проведення заходів присвячених Дню пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, відбулося змагання зі стрільби з пневматичної гвинтівки.

З нагоди Дня Героїв України на базі Горщиківського ліцею Коростенського району Житомирської області проведено обласні змагання з воєнізованого кросу серед організацій ТСОУ Житомирської області.

У Звягельському ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою, за підтримки Звягельської РМО ТСОУ, з 12 по 16 травня проведена патріотична спартакіада, що об'єднала учасників у душі сили, взаємопідтримки та глибокої поваги до борців за незалежність нашої держави.

СЛУХАЛИ: Катерину ЛОЗИНСЬКУ - членкинею молодіжної організації «Пласт-національна скаутська організація України» у місті Житомирі «Станиця Житомир», яка зазначила, що найкраща інвестиція для країни – це інвестиція в молодь.

Пласт - це українська національна скаутська організація, яка займається всебічним патріотичним вихованням та самовихованням молоді на засадах християнської моралі.

Сьогодні Пласт – найбільша молодіжна організація України, що об'єднує 12 000 членів у 158 осередках в 25 регіонах України. У Житомирській області пласт діє вже 17 років.

Пласт розвивас: особистісні навички (критичне мислення, креативність, емоційний інтелект), громадянські компетентності (патріотизм, гідність, громадянську активність, відповідальність, повагу, принциповість, працелюбність, почуття справедливості), навички взаємодії (робота в команді, лідерство, ефективні комунікації).

Формат роботи - щотижневі збори гуртків, організація мандрівок, інструктажів, майстер-класів, наметових таборів, а також спортивні, інтелектуальні, мистецькі змагання, соціальні проєкти.

До команди Пласту можуть долучитися:

пташата 2-6 років (долучитися можуть тільки з батьками);

новаки 6-11 років;

юнаки 12-17 років;

старші пластуни та сеньйори 18+.

Після початку повномасштабної війни житомирський осередок ПЛАСТУ першим організував у Житомирі волонтерський штаб, зосередившись на допомозі у забезпеченні військових ЗСУ. Штабу дали символічну назву "Перемога". Згуртували навколо себе десятки небайдужих Житомирян, налагодили співпрацю з іншими волонтерськими штабами та за перший місяць роботи закрили понад 400 запитів від військових. Організовували ярмарки та збирали кошти для підтримки військових. Проводили тренінги з домедичної допомоги. Десять Житомирських пластунів взяли до рук зброю та стали на захист України.

СЛУХАЛИ: Надію ІОШКЕВИЧ - голову громадської організації «Молодіжна організація «Надія Є», яка зазначила, що Молодіжна організація "Надія Є" має на меті розвиток та підтримку молоді, зокрема, вона займається соціальною, освітньою та культурною діяльністю. Метою є створення умов для всебічного розвитку молоді, їхньої активної участі в житті громади та реалізації їхнього потенціалу, формування демократичних цінностей у громадянському суспільстві, реалізація громадянської освіти у підростаючого покоління.

Вже 10-й рік поспіль Громадська організація проводить конкурс для талановитих дітей та підлітків «Премія імені Олени Пчілки». Ця премія - не просто про талант. Вона про гідність. Про тих, хто творив українську культуру з любові до дітей, мови й традиції. Щороку підведення підсумків конкурсу проходить на батьківщині родини Косачів, в місті Звягелі, в музеї-садибі Лесі Українки. Молодіжна організація «Надія С» активно працює із внутрішньо переміщеними особами, залучає їх до творчих заходів.

Надія ЮШКЕВИЧ зауважила, що громадські організації відчують пульс того періоду, в якому вони живуть, громадські організації мають високу громадянську свідомість і не чекають допомоги, а просто виконують свою роботу. Лише згуртувавшись, спільними зусиллями органів виконавчої влади та інститутів громадянського суспільства, ми можемо розвивати українську національну ідентичність, формувати націю.

ВИРІШИЛИ:

Інформацію взяти до відома.

Рекомендувати органам місцевого самоврядування посилити взаємодію з інститутами громадянського суспільства з метою проведення спільних заходів, реалізації проектів, спрямованих на утвердження української національної та громадянської ідентичності.

**ЗА-19; ПРОТИ-0; УТРИМАЛИСЬ-0;
РІШЕННЯ УХВАЛИЛИ**

4. Функціонування координаційних рад з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності в громадах. Підготовка населення до національного спротиву

СЛУХАЛИ: Катерину ВИСЛОЦЬКУ - заступника начальника Бердичівської районної військової адміністрації, яка ознайомила присутніх із діяльністю координаційних рад з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності в громадах Бердичівського району.

Розпорядженням начальника Бердичівської районної військової адміністрації від 27 травня 2024 року № 58 створено координаційну раду з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при районній військовій адміністрації. Станом на сьогодні Рада працює і об'єднує навколо себе територіальні громади Бердичівського району.

У 4 територіальних громадах Бердичівського району створено свої координаційні ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності: Бердичівській, Андрушівській міських територіальних громадах, Семенівській та Райгородоцькій сільських територіальних громадах.

У Гришковецькій селищній територіальній громаді підготовлено проєкт на чергове засідання виконкому Гришковецької селищної ради, у інших територіальних громадах проходить обговорення зі створення вищезазначених координаційних рад.

З метою підготовки населення до національного спротиву проведено практичне заняття працівниками Червоного Хреста для працівників Бердичівської РВА з питання домедичної підготовки та мінної безпеки. 37 викладачів предмету «Захист України» закладів освіти Бердичівського району пройшли практичні заняття з домедичної та стрілецької підготовки. На серпень заплановано практичні заняття для даних педагогів по роботі з дронами. У закладах загальної середньої освіти територіальних громад Бердичівського району проведено тематичні, профорієнтаційні заходи з військово-патріотичної тематики. У 9 закладах освіти територіальних громад Бердичівського району створено осередки предмету «Захист України». Зазначені осередки забезпеченні комп'ютерним та мультимедійним обладнанням для навчання.

На базі осередку Гришковецького ліцею Гришковецької селищної ради практичні заняття проводять ветерани АТО та російсько-української війни, ті воїни ЗСУ, які з 2014 року захищали цілісність та суверенітет нашої держави і передають свої вміння і навички підростаючому поколінню разом з викладачами предмету «Захист України».

На базі осередку Мирославського ліцею Швайківської сільської ради були організовані навчання з домедичної підготовки, які провели представники Національної гвардії України. Метою заходу було підвищення рівня обізнаності молоді з основами безпеки, домедичної допомоги та національного спротиву.

Такі практичні навчання є важливою частиною формування свідомого громадянина, готового діяти в умовах надзвичайних ситуацій.

У територіальних громадах району постійно проводяться:

- заходи з працівниками поліції щодо базових навичок з тактичної підготовки, зокрема - поведінку у бойових умовах, роботу в команді та орієнтування на місцевості. Учасники знайомляться із сучасними загрозами, алгоритмами дій при виявленні вибухонебезпечних предметів, а також правилами евакуації з небезпечної зони.

- на регулярній основі проводяться просвітницькі та культурно-освітні заходи, спрямовані на утвердження національної та громадянської ідентичності;

- благодійні акції «Допоможи солдату» на центральних площах міст, селищ та старостинських округах громад зі збором коштів на підтримку ЗСУ;

- ярмарки по закладах освіти, плетіння маскувальних сіток, виготовлення окопних свічок по закладами культури тощо;

- Молодіжними радами проводяться заходи з молоддю, які спрямовані на національно-патріотичне виховання та підтримку ЗСУ;

- організована співпраця з Громадськими організаціями: Спільне планування та реалізація ініціатив (гранти, мікропроекти);

- Інтегровано елементи національно-патріотичного виховання у шкільні заходи.

У Семенівській територіальній громаді проводяться щомісячні вишколи з первинної військової підготовки для старшокласників (січень-червень). Продовжено роботу школи операторів дронів (щомісячно). Організовано та

проведено Меморіал Героїв Семенівської сільської територіальної громади – змагання з кульової стрільби (квітень 2025). Розширено національно-патріотичний маршрут «Колесом в історію» (червень 2025). Взято участь у Всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі "Сокіл" ("Джура") (травень-червень 2025). Організовано щомісячні зустрічі із захисниками «Кава з ЗСУ» (січень-червень), пересувний благодійний ярмарок-фестиваль народної творчості «Великодні дзвони» (квітень 2025), благодійні концерти (I та II квартали). Проведено заходи до Дня вишиванки (травень 2025), до Дня Конституції України (червень 2025). Організовано дводенний профорієнтаційний маршрут «Колесом в професію» (березень-квітень 2025). Проведено спільні заходи з Бердичівським РТЦК та СП, в/ч А3091, Бердичівським РУ ГУ ДСНС. Залучено ветеранів до проведення заходів з національно-патріотичного виховання.

У Бердичівській міській територіальній громаді проведено наступні заходи щодо підготовки населення до національного спротиву та впровадження української ідентичності:

- вечір пам'яті «Незламні: Герої Кіборги» до Дня пам'яті захисників Донецького аеропорту;
 - фотовиставка військового Андрія Нестеренко «ФОТО З ВІЙНИ». До 3-ї річниці повномасштабного вторгнення росії в Україну;
 - презентація фотопроєкту «Жінка мрії/є»;
 - година відваги «Герої за покликом серця» до Дня українського добровольця;
 - навчальні курси, тренінги;
 - інформування про ризики небезпеки від вибухонебезпечних предметів та навчання з попередження ризиків (за сприяння ТЧХУ);
 - тренінг «Базовий курс самодопомоги та первинної підтримки у кризових ситуаціях»;
 - підтримка військових підрозділів;
- Бердичівська музична школа(збір коштів);

Катерина ВИСЛОЦЬКА наголосила, що діяльність координаційних рад з питання утвердження української національної та громадянської ідентичності є важливим кроком до зміцнення української національної свідомості, громадянської єдності та соціальної активності. Національний спротив – це не про страх, а про готовність.

СЛУХАЛИ: Юрія ОХАНСЬКОГО - першого заступника начальника Звягельської районної військової адміністрації, який поінформував, що розпорядженням начальника районної військової адміністрації від 09.07.2024 № 115 створено координаційну раду з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Звягельській районній військовій адміністрації. До складу районної координаційної ради входять представники районної військової адміністрації, освіти, громадських організацій та формувань, Звягельського РТЦК та СП.

З початку року відбулось 2 засідання координаційної ради при Звягельській РВА, на яких розглядалися питання:

- організація та проведення навчальних стрільб;
- заходи щодо популяризації української мови серед молоді;
- робота з молоддю: табори, гуртки, зустрічі з ветеранами, воїнами ЗСУ, істориками.

- виявлення проявів ворожої пропаганди та вербування підлітків для терактів спецслужбами РФ.

У Звягельському районі створено та вже функціонують координаційні ради в 12 громадах. У цьому році координаційними радами при міських, селищних сільських радах розглядалися питання:

- Затвердження плану координаційної ради на 2025 рік.
- Залучення ветеранів війни з числа учасників АТО, ООС, російсько-української війни до національно-патріотичного виховання дітей та молоді.
- Про підготовку заходів до Дня Героїв Небесної Сотні.
- Про запобігання правопорушень серед молоді.
- Про військово-патріотичне виховання учнівської та студентської молоді у закладах освіти громади.
- Про підтримку родин загиблих захисників України у Звягельській міській територіальній громаді.
- Про результати соціологічного опитування «Як змінилося відношення до української мови у Звягельській міській територіальній громаді за роки повномасштабного вторгнення РФ?»
- Про проведення у громадах військово-патріотичний вишкোলів та походів у 2025 році.
- Про проведення заходів до Дня вшанування пам'яті дітей, які загинули внаслідок збройної агресії російської федерації проти України.
- Про заходи до Дня міста – відзначення третьої річниці з дня повернення місту його історичної назви.

У територіальних громадах Звягельського району активно впроваджуються ініціативи, спрямовані на вшанування пам'яті захисників України, формування національної та громадянської ідентичності, а також підтримку родин військовослужбовців. Упродовж першого півріччя 2025 року було організовано та проведено низку заходів:

1. Патріотичні та меморіальні заходи:
 - реквієм «Ангели Пам'яті» — вшанування загиблих Захисників України;
 - відкриття меморіальних стел та дошок з іменами полеглих Героїв;
 - виставка-експозиція «Герої рідної землі» у Звягельському краєзнавчому музеї;
 - тиха акція «Голуби пам'яті» у закладах освіти;
 - відкриття нових світлин полеглих воїнів на Алеях пам'яті;
 - реквієм пам'яті «Стали молитвою, сльозами, вічним болем...».
2. Спортивні події, присвячені пам'яті Героїв:
 - турнір з настільного тенісу серед військовослужбовців і ветеранів до Дня Героїв Небесної Сотні;
 - турнір з мініфутболу пам'яті Артура Гриценка;
 - турнір з футзалу ім. Андрія Верхогляда;
 - відкритий турнір з мініфутболу пам'яті Максима Левковського;

чемпіонат Житомирської області з армрестлінгу серед ветеранів;
турнір з греко-римської боротьби в м. Буча, присвячений Герою Артуру Пашкуляку.

3. Громадсько-просвітницькі ініціативи:

презентація Академії лідерства "Код Тамерлан", названої на честь загиблого Тімура Абубакарова;

відкрита розмова Молодіжної ради Звягеля зі студентами та ветеранами - «Подвиг українського воїна»;

зустріч з учасниками міжнародного благодійного маршу «Місія Київ»;

патріотичний велопробіг «Звягель об'єднує»;

участь у ветеранському велопробігу «Шануємо пам'ять Захисників і Захисниць України».

4. Культурно-мистецькі та соціальні заходи:

кулінарний майстер-клас для дітей з родин військовослужбовців у межах проєкту «Незламна надія»;

екскурсія для родин захисників до с. Зарваниця (Тернопільська область);

розважальне свято для дітей з родин загиблих/померлих захисників (аніматори Smail NV);

мирна акція «Біг замість тиші» — на підтримку зниклих безвісти та військовополонених;

ветеранський фестиваль середньовічних боїв «Звягель НЕЗЛАМНИЙ» до Дня міста.

У закладах освіти Звягельського району систематично проводиться робота з військово-патріотичного виховання дітей та молоді. Основні напрями діяльності включають:

1. Вшанування пам'яті та національна свідомість:

проведення загальнонаціональної хвилини мовчання;

відзначення національних свят та пам'ятних дат;

уроки мужності та зустрічі з ветеранами, військовослужбовцями;

відвідування військовослужбовців, які перебувають на лікуванні.

2. Інформаційно-просвітницька робота:

виховні години, круглі столи, уроки пам'яті, перегляд патріотичних фільмів, екскурсії до музеїв;

проведення відкритих тематичних заходів і бесід з питань національної ідентичності та героїзму.

3. Благодійна та волонтерська діяльність:

акції підтримки Збройних Сил України - «ЗСУ потребує твоєї підтримки»;

благодійні ярмарки та фестивалі на підтримку військових;

виготвлення маскувальних сіток, окопних свічок, оберегів, написання листів воїнам, створення дитячих малюнків;

збір допомоги для військовослужбовців та членів їхніх родин.

4. Активні та творчі форми роботи:

проведення флешмобів, тематичних акцій, участь у шкільному самоврядуванні;

пошукова, дослідницька та проєктна діяльність, пов'язана з історією України, подвигами захисників.

5. Участь у всеукраїнських патріотичних ініціативах:

залучення учнів до військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), зокрема у конкурсах «Відун», «Впоряд», «Ватра» тощо.

Громадська організація «ОССА» та молодіжна громадська організація «Дзвін» активно долучаються до патріотичного виховання молоді, підтримки ветеранів війни та вшанування пам'яті захисників України. Упродовж звітнього періоду реалізовано наступні заходи:

1. Патріотичне виховання та освітні ініціативи:

лекція, присвячена пам'яті Героїв Крут, що загинули 29 січня 1918 року, захищаючи Україну;

покладання квітів до пам'ятного знаку до Дня Героїв Небесної Сотні;

проведення військово-патріотичного вишколу «Доброволець» імені Володимира Сальника (Папая) - триденний інтенсив із практичних занять, командної взаємодії та моральної підготовки;

акція «Біг замість тиші» - на підтримку зниклих безвісти та військовополонених;

2. Навчальні заходи з безпеки та медицини:

проведення занять із тактичної медицини, зокрема вивчення алгоритму MARCH для надання домедичної допомоги в умовах бойових дій;

проведення інструктажів з техніки безпеки щодо поводження з вибухонебезпечними предметами та боєприпасами.

3. Демонстраційні та інтерактивні заходи:

демонстрація військової амуніції та технічних засобів, ознайомлення з військовим спорядженням;

приготування страв на солдатському багатті — як частина інтерактивного навчання для молоді;

військово-прикладні заняття у літньому таборі Центру позашкільної освіти.

4. Соціальна підтримка та волонтерство:

підтримка ветеранів війни, зокрема відвідування військовослужбовців у Бердичівському шпиталі;

збір допомоги для воїнів-побратимів, включаючи спорядження, медикаменти та засоби першої необхідності.

Цей перелік засвідчує активну громадську позицію обох організацій, їх внесок у формування патріотичної свідомості, підтримку армії та родин військових.

На виконання розпорядження начальника Звягельської районної військової адміністрації від 14.04.2025 № 61 «Про організацію та здійснення початкової загальновійськової підготовки громадян України», у закладах загальної середньої освіти району організовано й реалізовано низку заходів, спрямованих на формування у здобувачів освіти навичок самозахисту, основ національного спротиву та безпечної поведінки.

1. Військова та тактико-медична підготовка за участі представників військових частин і добровольчих формувань територіальних громад (ДФТГ) проведено: заняття з тактичної медицини; практикуми з розбирання та складання зброї; навчальні стрільби зі стрілецької зброї — охоплено понад 925 осіб з 12 громад району.

2. Освітні ініціативи та інноваційні проєкти:

У 5 територіальних громадах (Звягельська, Ярунська, Баранівська, Ємельчинська, Брониківська) реалізується інноваційний освітній проєкт: «Теоретико-методичні засади викладання навчального предмета “Захист України”».

3. Практичні та інтерактивні заходи:

проведено показові виступи БФ «Дрони Звягеля» у школах району з демонстрацією роботи дронів. Учні мали змогу здійснити навчальні польоти; з учнями початкової школи проведено квест на тему «Мінна безпека», в ході якого сформовано уявлення про небезпеку вибухонебезпечних предметів (ВНП);

4. Безпека освітнього процесу під час НС:

у співпраці з фахівцями Звягельського РУ ГУ ДСНС України в Житомирській області відпрацьовано алгоритми дій учасників освітнього процесу у випадку надзвичайних ситуацій, проведено практичні навчання щодо евакуації та дій при сигналі «Повітряна тривога» з педагогічним персоналом та учнями.

ВИРІШИЛИ:

Інформацію взяти до відома.

Рекомендувати органам місцевого самоврядування:

продовжити роботу з утворення координаційних рад з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при міських, селищних, сільських радах;

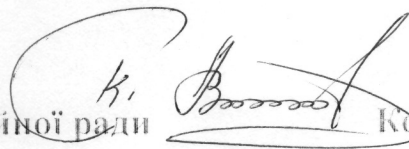
опрацювати питання стосовно створення структурних підрозділів з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, відповідно до пункту 27 операційного плану заходів з реалізації у 2023-2025 роках Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2023 року № 1322. При формуванні бюджету на 2026 рік рекомендувати органам місцевого самоврядування передбачити фінансування зазначених структурних підрозділів.

ЗА-19; ПРОТИ-0; УТРИМАЛИСЬ-0;

РІШЕННЯ УХВАЛИЛИ

Голова

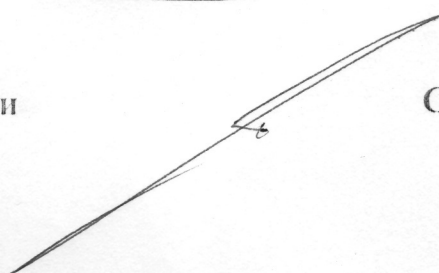
обласної координаційної ради

Костянтин ЛОПУШАНСЬКИЙ

Секретар

обласної координаційної ради

Сергій КОЗЛОВЕЦЬ